

2403000502043002
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF SCIENCE (NCF-NEP)(SECOND SEMESTER)
MDC-ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS - LEVEL 4

[Time: As per schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. 1. Fill up strictly the following details on your answer book
- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF SCIENCE (NCF-NEP)(SECOND SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **MDC - ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS**
- c. Subject Code No : **2403000502043002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ગમે તે દશનાં જવાબ આપો : દરેકનો 1 ગુણ
Answer any TEN:1 marks each.

10

- i. વિકલ સમીકરણ $5\frac{d^2y}{dx^2} + 5\left(\frac{dy}{dx}\right)^2 = \log x$. ની કક્ષા શોધો.
Find the order of $5\frac{d^2y}{dx^2} + 5\left(\frac{dy}{dx}\right)^2 = \log x$.
- ii. વિકલ સમીકરણ $\left(\frac{d^2x}{dt^2}\right)^2 - 3t\left(\frac{dx}{dt}\right)^3 = \sin t$ નું પરિમાણ શોધો. ઉકેલો :
Find the degree of $\left(\frac{d^2x}{dt^2}\right)^2 - 3t\left(\frac{dx}{dt}\right)^3 = \sin t$.
- iii. ઉકેલો : $(x^2 + 1)\frac{dy}{dx} = 1$.
Solve : $(x^2 + 1)\frac{dy}{dx} = 1$.
- iv. દર્શાવો કે $\frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{x} - \sqrt{y}}$ સમપરિમાણ છે. તેમજ તેની ધાત લખો.
Show that $\frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{x} - \sqrt{y}}$ is homogeneous. Also find its degree.
- v. ઉકેલો : $\frac{dy}{dx} = \sin x \sin y$.
Solve: $\frac{dy}{dx} = \sin x \sin y$.

- vi. દર્શાવો કે $(ax + hy + g)dx + (hx + by + f)dy = 0$ એ યથાર્થ છે.
Show that $(ax + hy + g)dx + (hx + by + f)dy = 0$ is exact.
- vii. વિકલ સમીકરણ $\frac{dy}{dx} + \frac{y}{1+x} = \tan^{-1} x$ નો સંકલ્પકારક અવયવ મેળવો.
Find the integrating factor for linear differential equation
 $\frac{dy}{dx} + \frac{y}{1+x} = \tan^{-1} x$.
- viii. વિકલ સમીકરણ માટે વ્યાપક ઉકેલ અને વિશિષ્ટ ઉકેલ સમજાવો.
For a differential equation explain general solution and particular solution.
- ix. વકો $y = a \sin x + b \cos x$ માટેનું વિકલ સમીકરણ મેળવો.
Find the differential equation for the family of curves given by $y = a \sin x + b \cos x$.
- x. વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનીકોની વૃદ્ધિનું મોડેલ લખો.
State the model for growth of science and scientists.
- xi. અમુક પ્રકારના જંતુઓ નો વૃદ્ધિ દર 40% પ્રતિ મિનિટ છે. જો $t = 0$ આગળ ફક્ત 2 તુઓ હોય તો 6 મિનિટ પછી કેટલા જંતુઓ હશે.
The rate of increasing of some kind of insects is 40% per minute. If at $t = 0$ there are only 2 insects find the number of insects after 6 minutes.
- xii. જો વસ્તી ના વધવાનો દર 2% હોય તો વસ્તીના બમણા થવાનો સમયગાળો શોધો.
If the rate of increase in population is 2% then find the doubling period of the population.

Q.2 ગમે તે બેનાં જવાબ આપો
Answer any TWO.

10

- (a) કોઈપણ બિંદુ (x, y) આગળ વક્રનો ઢાળ $x^2(x - 2)$ છે. આ વક્રનું વિકલ સમીકરણ મેળવી $y(0) = 2$ માટે તેનો વિશિષ્ટ ઉકેલ મેળવો.
Slope of a curve at any point (x, y) is $x^2(x - 2)$. Construct a differential equation and find its particular solution if $y(0) = 2$.
- (b) $y = \frac{a}{x+a}$ માંથી સ્વૈર અચળ a નો લોપ કરીને વિકલ સમીકરણ મેળવો. તેમજ તેના કક્ષા અને પરિમાણ જણાવો.
Construct a differential equation by eliminating arbitrary constants a from $y = \frac{a}{x+a}$ State its order and degree.

(c) $y = ae^{2x} + be^{-x}$ માંથી સ્વૈર અચળો a અને b નો લોપ કરીને વિકલ સમીકરણ મેળવો.

Form a differential equation by eliminating arbitrary constants a and b from $y = ae^{2x} + be^{-x}$

Q.3 ગમે તે બેનાં જવાબ આપો

10

Answer any TWO.

(a) ઉકેલો : $\frac{dy}{dx} = \frac{y}{x} + \frac{y^2}{x^2}$.

Solve: $\frac{dy}{dx} = \frac{y}{x} + \frac{y^2}{x^2}$.

(b) ઉકેલો : $(x - y - 2)dx = (2x - 2y - 3)dy$.

Solve : $(x - y - 2)dx = (2x - 2y - 3)dy$.

(c) ઉકેલો : $\frac{dy}{dx} = (2x + 3y - 4)^2$.

Solve : $\frac{dy}{dx} = (2x + 3y - 4)^2$.

Q.4 ગમે તે બેના જવાબ આપો

10

Answer any TWO.

(a) ઉકેલો : $(x^2 + y^2)(xdx + ydy) + (xdy + ydx) = 0$.

Solve: $(x^2 + y^2)(xdx + ydy) + (xdy + ydx) = 0$.

(b) ઉકેલો : $(y + 3x^2)\frac{dx}{dy} = 1$.

Solve: $(y + 3x^2)\frac{dx}{dy} = 1$.

(c) ઉકેલો : $\cos x \frac{dy}{dx} - y \sin x + y^2 = 0$.

Solve : $\cos x \frac{dy}{dx} - y \sin x + y^2 = 0$.

Q.5 ગમે તે બેનાં જવાબ આપો
Answer any TWO.

10

- (A) એક કલ્ચરમાં સક્રિય યીસ્ટ નો જથ્થો A કલ્ચરમાં હાજર યીસ્ટની સંખ્યાના પ્રમાણમાં વધે છે. જો મૂળ જથ્થો A_0 , 2 કલાકમાં બમણો થાય તો તેને ત્રણ ગણો થવા માટે કેટલો સમય લાગશે?
In a culture of yeast, the amount A of active yeast grows at a rate proportional to the amount present. If the original amount A_0 doubles in 2 hours, how long does it take for the original amount to triple?
- (B) વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનીકોની વૃદ્ધિનું મોડેલ $S = S_0e^{at}$ છે. વર્ષે 1900 માં વૈજ્ઞાનીકોની સંખ્યા 1000 છે. જો બમણા થવાનો સમયગાળો 10 વર્ષનો હોય તો વર્ષે 1940 માં વૈજ્ઞાનીકોની અંદાજિત સંખ્યા કેટલી હશે ?
The model of growth of science and scientists is given by $S = S_0e^{at}$. In 1900 year the number of scientists is 1000. If the doubling period is 10 years then estimate the number of scientists in the year 1940.
- (c) "બમણી અવધિ T_2 " અને "ચતુર્ગણી અવધિ T_4 " પદો સમજાવો. પ્રચલિત સંકેતોમાં સાબિત કરો કે $T_4 = 2T_2$.
Explain the terms "Doubling period T_2 " and "Quadrupling period T_4 ". In usual notations prove $T_4 = 2T_2$.

*****